

Minister Finansów i Gospodarki

Znak pisma: DPP-VII.054.24.2026
Warszawa, 13 października 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji Posła na Sejm RP Pana Roberta Warwasa wraz z grupą posłów o numerze 19941 w sprawie *działań rządu na rzecz ochrony konkurencyjności polskiego przemysłu chemicznego oraz miejsc pracy w sektorze*

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 19941, Pana Roberta Warwasa, posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, z 29 września 2026 r. w sprawie *działań rządu na rzecz ochrony konkurencyjności polskiego przemysłu chemicznego oraz miejsc pracy w sektorze*, poniżej przedstawiam stosowne wyjaśnienia.

Dodatkowo, zaznaczam, że zbliżona tematycznie interpelacja, dotycząca pogarszającej się sytuacji polskiego przemysłu oraz rosnącej liczby zwolnień grupowych, była już przedmiotem odpowiedzi udzielonej z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki w dniu 25 lipca 2026 r. na interpelację poselską nr 17357 Pana Posła Wiesława Krajewskiego (znak pisma: DPP-VII.054.14.2026), której treść przekazuję w załączeniu.

Ad. 1, 5 i 6

Ministerstwo Rozwoju i Technologii prowadzi ciągły, bezpośredni i regularny dialog z przedstawicielami polskiej branży chemicznej, co pozwala na bieżąco analizować potrzeby, monitorować wyzwania i identyfikować zagrożenia stojące przed sektorem. Projekty polskich aktów prawnych oraz stanowiska do inicjatyw legislacyjnych Unii Europejskiej są tworzone w sposób odpowiadający na realne oczekiwania branży, co przyczynia się do ochrony konkurencyjności krajowego przemysłu chemicznego.

W celu ograniczenia kosztów energii ponoszonych przez przedsiębiorstwa energochłonne oraz ochrony polskiego przemysłu przed ryzykiem ucieczki emisji (*carbon leakage*), Ministerstwo Rozwoju i Technologii realizuje działania oparte na instrumentach krajowych w ramach unijnych regulacji określających warunki udzielenia pomocy publicznej.

Podstawowym mechanizmem wsparcia pozostaje system rekompensat kosztów pośrednich, wdrożony na mocy ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych. Instrument ten stanowi realizację art. 10 ust. 6 dyrektywy 2003/87/WE (dyrektywa EU ETS) i pozwala na łagodzenie skutków przenoszenia kosztów zakupu uprawnień do emisji CO₂ na ceny energii elektrycznej zużywanej do wytwarzania produktów m.in. w przemyśle chemicznym

Liczba beneficjentów tego systemu sukcesywnie rośnie, od 25 podmiotów w 2020 r. do 97 podmiotów w latach 2024–2025. W 2025 r. w ramach tej pomocy wypłacono blisko 2,92 mld zł, co stanowiło najwyższą kwotę w historii funkcjonowania mechanizmu. Łącznie w ciągu sześciu lat do polskich przedsiębiorstw energochłonnych trafiło ponad 9,25 mld zł. Zgodnie z badaniami ewaluacyjnymi Ministerstwa Rozwoju i Technologii

około 80,7% beneficjentów reinwestuje te środki w poprawę efektywności energetycznej oraz dekarbonizację.

Zaznaczenia wymaga, że branża chemiczna od początku funkcjonowania mechanizmu rekompensat pozostaje jednym z jego głównych i największych beneficjentów. W ujęciu bezpośrednim (obejmującym podmioty zakwalifikowane do kodu PKD 20.13 – *Produkcja pozostałych podstawowych chemikaliów nieorganicznych*) kwoty przyznanych rekompensat w poszczególnych latach kształtowały się następująco:

- 2019 r.: 38 851 843,03 zł
- 2020 r.: 100 804 678,96 zł
- 2021 r.: 73 105 234,76 zł
- 2022 r.: 168 751 065,96 zł
- 2023 r.: 226 807 805,24 zł
- 2024 r.: 243 567 049,58 zł¹

Łączna wartość wsparcia udzielonego w latach 2019–2024 w ramach wskazanej podklasy wyniosła **851 887 677,53 zł**.

Mając na celu dalsze wsparcie płynności finansowej oraz stabilności działalności gospodarczej przedsiębiorstw uprawnionych do skorzystania z tego instrumentu, Ministerstwo Rozwoju i Technologii wprowadziło możliwość wcześniejszego rozliczania części środków poprzez uruchomienie systemu zaliczkowego, którego pierwsze wypłaty nastąpiły w lipcu 2025 r.

Uzupełnieniem dotychczasowych rozwiązań jest opracowany przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii projekt ustawy o wsparciu przedsiębiorców sektorów energochłonnych z tytułu ponoszenia kosztów energii elektrycznej (UD459), przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 29 września 2026 r. Projekt opiera się na unijnym komunikacie ws. ram pomocy państwa na rzecz Paktu dla czystego przemysłu (CISAF), wdrażającym założenia Paktu dla czystego przemysłu (*Clean Industrial Deal*).

W latach 2027–2030 na realizację pomocy w ramach ustawy UD459 przewiduje się budżet w wysokości 4,8 mld zł. Wsparcie polegać ma na czasowym obniżeniu cen energii elektrycznej do 50% średniej rocznej hurtowej ceny rynkowej dla maksymalnie 50% rocznego zużycia (przy cenie minimalnej 50 EUR/MWh), w zamian za obowiązkowe inwestycje przedsiębiorstw w OZE, magazynowanie energii lub poprawę efektywności energetycznej.

Dodatkowo, zgodnie z brzmieniem projektu, za okres od marca do grudnia 2026 r. firmy energochłonne będą mogły skorzystać z rozwiązań opartych na tymczasowych unijnych ramach METSAF, przyjętych w związku z kryzysem na Bliskim Wschodzie. Pozwalają one na zwiększenie intensywności pomocy do 70% kosztów zużytej energii elektrycznej oraz umożliwiają tymczasową kumulację połowy przyznanego wsparcia z rekompensatami ETS do dnia 31 grudnia 2026 r.

Opisane działania łączą doraźną ochronę płynności finansowej polskich przedsiębiorstw ze stymulowaniem ich długofalowej transformacji niskoemisyjnej, co pozwala obniżyć

¹ Na podstawie informacji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki dostępnych na stronie internetowej Urzędu Regulacji Energetyki pod linkiem: <https://www.ure.gov.pl/pl/energia-elektryczna/rekompensaty-sektorowe/wysokosc-przyznanych-re>.

koszty operacyjne firm, utrzymać ich konkurencyjność międzynarodową oraz chronić kluczowe łańcuchy dostaw przed relokacją produkcji poza granice Unii Europejskiej.

Ad. 2

Ministerstwo Rozwoju i Technologii konsekwentnie i wielotorowo podejmuje aktywne działania na forum Unii Europejskiej, w tym w szczególności w relacjach z Komisją Europejską na rzecz ochrony i odbudowy konkurencyjności europejskiego przemysłu chemicznego. W ocenie Rządu RP polityka przemysłowa nie może stanowić jedynie dodatku do polityki klimatycznej, lecz musi być bezpośrednim warunkiem jej powodzenia. Bez silnego i stabilnego sektora chemicznego nie jest możliwe zagwarantowanie bezpieczeństwa gospodarczego Europy.

W bezpośrednich relacjach z Komisją Europejską oraz podczas prac na forum unijnym Polska promowała i stale opowiada się za pragmatycznym podejściem do transformacji, w którym ambitne cele klimatyczne są ściśle powiązane z bezpieczeństwem gospodarczym oraz utrzymaniem zdolności produkcyjnych poprzez zapewnienie odpowiednich warunków konkurencyjności europejskiego przemysłu względem konkurentów z krajów trzecich. Przekaz ten zyskuje coraz szersze poparcie ze strony innych państw członkowskich UE. Polska wyraźnie wskazuje na konieczność głębokiej reformy europejskiego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS), który w obecnym kształcie w coraz większym stopniu staje się podatkiem od produkcji, zamiast pełnić rolę bodźca do transformacji.

Jednocześnie na forum unijnym Ministerstwo Rozwoju i Technologii zdecydowanie podnosi kwestię nadmiernego obciążenia regulacyjnego. Sektor chemiczny w Europie funkcjonuje obecnie w otoczeniu ponad 450 aktów prawnych pod presją skumulowanych wymogów klimatycznych, środowiskowych, sprawozdawczych i podatkowych. Zważywszy, że decyzje inwestycyjne w tym sektorze wymagają wieloletniego planowania i potężnych nakładów kapitałowych, kluczowa staje się stabilność oraz przewidywalność prawa. Dlatego Polska postuluje na forum Komisji Europejskiej, aby każda nowa regulacja była bezwzględnie poprzedzona rzetelną oceną wpływu na konkurencyjność przedsiębiorstw, uwzględniała warunki dostępności do surowców oraz kwestie związane z bezpieczeństwem dostaw.

W ramach konkretnych inicjatyw na szczecelu unijnym Ministerstwo Rozwoju i Technologii aktywnie angażuje się w nowe instrumenty Komisji Europejskiej, m.in. dołączając do unijnego Sojuszu na rzecz Chemikaliów Strategicznych (*Critical Chemicals Alliance*), ustanowionego w ramach Planu działania dla europejskiego przemysłu chemicznego. Priorytetem resortu gospodarki jest aktywne kształtowanie europejskich instrumentów finansowych, zapewnienie mechanizmów ochrony przed ucieczką emisji (*carbon leakage*), rekompensowanie kosztów pośrednich oraz wypracowanie nowej metodologii identyfikacji obiektów przemysłowych o znaczeniu strategicznym.

Należy podkreślić, że dążenie do ochrony konkurencyjności sektora chemicznego nie ogranicza się wyłącznie do forum unijnego. W związku z rosnącą pozycją gospodarczą Polski oraz aktywnością na forum międzynarodowym (w tym w ramach prac OECD oraz w kontekście zaangażowania w prace grupy G20), Rząd RP konsekwentnie postuluje zapewnienie pełnej przejrzystości w zakresie międzynarodowych subsydiów stosowanych przez kraje trzecie. Polska opowiada się za objęciem globalnego rynku chemicznego surową dyscypliną rynkową, na wzór Zasad Berlińskich sprawdzonych w sektorze stalowym i sprzeciwia się praktykom subsydiowania, które zakłócają równą konkurencję oraz bezpośrednio uderzają w europejskich producentów.

Ad. 3

Ministerstwo Rozwoju i Technologii stale analizuje sytuację na rynku pracy w sektorze chemicznym, opierając się na oficjalnych danych statystycznych oraz informacjach pozyskiwanych w ramach bezpośredniej i ciągłej współpracy z partnerami branżowymi.

Sektor chemiczny w Polsce tworzy obecnie ponad 340 tys. miejsc pracy w ponad 12,5 tys. przedsiębiorstwach. Ze względu na stopień złożoności procesów gospodarczych oraz specyfikę gromadzenia sprawozdawczości statystycznej, dane dotyczące zatrudnienia w ujęciu zagregowanym opracowywane są z przesunięciem czasowym i nie są dostępne w czasie rzeczywistym. Na podstawie dostępnych szacunków i analiz za rok 2026 odnotowano spadek liczby pracujących w sektorze o około 6 tys. osób w porównaniu do roku 2025.

Jednocześnie należy podkreślić, że przemysł chemiczny pełni rolę sektora bazowego dla całej gospodarki. Dostarcza surowce i półprodukty dla motoryzacji, budownictwa, rolnictwa, farmacji czy branży opakowaniowej. Ze względu na tak szerokie sieci powiązań kooperacyjnych oraz efekt skali, jednoznaczne i precyzyjne oszacowanie liczby miejsc pracy potencjalnie zagrożonych w branżach pośrednio powiązanych z chemią jest metodologicznie niezwykle trudne, a w pełnym wymiarze wręcz niemożliwe.

Ad. 4 i 8

Obecnie na szczeblu krajowym nie jest procedowany odrębny dokument dedykowany wyłącznie strategii energetycznej czy odbudowie konkurencyjności sektora chemicznego, w tym o strategicznym znaczeniu dla gospodarki jak np. przemysł nawozowy. Wynika to z faktu, że priorytety gospodarcze, energetyczne i klimatyczne dla tych branż są integralną częścią strategicznych dokumentów rządowych o charakterze horyzontalnym, w tym w szczególności *Krajowego Planu w dziedzinie Energii i Klimatu* (KPEiK) oraz *Polskiej Strategii Wodorowej*. Dokumenty te wyznaczają ramowe kierunki dekarbonizacji całego przemysłu energochłonnego, uwzględniając wykorzystanie niskoemisyjnego wodoru jako kluczowego surowca i nośnika energii oraz wdrożenie technologii wychwytu i magazynowania dwutlenku węgla (CCS/CCUS).

Jednocześnie Rząd Rzeczypospolitej Polskiej na bieżąco analizuje wyzwania stojące przed sektorem i aktywnie monitoruje działania na poziomie unijnym. W odniesieniu do branży nawozowej 19 maja 2026 r. Komisja Europejska przyjęła Plan działania dotyczący nawozów (*Action Plan on Fertilizers*). Jego głównym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa gospodarczego Unii Europejskiej w zakresie dostępności i przystępności cenowej nawozów, przy jednoczesnym promowaniu składników odżywczych pochodzących z recyklingu oraz alternatywnych metod nawożenia.

Równolegle, zamiast tworzenia rozproszonych strategii sektorowych, Rząd koncentruje się na wdrażaniu bezpośrednich instrumentów wsparcia strategicznych podmiotów chemicznych i energochłonnych. Należą do nich m.in. stały system rekompensat kosztów pośrednich EU ETS oraz aktualnie procedowany projekt ustawy o wsparciu przedsiębiorców sektorów energochłonnych (UD459), który w ramach unijnych programów METSAF oraz CISAF (Pakt dla czystego przemysłu) zapewnia się bezpośrednią ochronę przed wysokimi cenami energii elektrycznej jednocześnie stymulując proces inwestycji w rozwiązania transformacyjne.

Ad. 7

W zakresie wspierania odpornych łańcuchów dostaw Rząd RP angażuje się we wdrożenie rozporządzenia IMERA, które wspiera monitorowanie możliwości wystąpienia przyszłych kryzysów oraz wprowadza system zarządzania kryzysowego umożliwiający państwu członkowskim skoordynowaną reakcję.

Zgodnie z rozporządzeniem, Ministerstwo Rozwoju i Technologii utworzyło Centralne Biuro Łącznikowe. Pełni ono funkcję punktu kontaktowego dla przedsiębiorców i obywateli, umożliwiającego uzyskanie informacji oraz zgłaszanie założeń. Współpraca w ramach IMERA pomiędzy Rządem RP a przedsiębiorcami reprezentowanymi przez organizacje branżowe, na przykład poprzez udostępnianie informacji o łańcuchach dostaw czy udzielanie odpowiedzi na wnioski dotyczące dostarczania towarów i usług istotnych w kontekście kryzysu, będzie korzystna dla wszystkich jej uczestników. Z jednej strony pozwoli organom publicznym lepiej zrozumieć rzeczywiste ograniczenia, z jakimi mierzą się firmy, a przez to umożliwi podejmowanie adekwatnych decyzji, które pozwolą zmniejszyć założeń działalności operacyjnej. Z drugiej strony IMERA stworzy konkretne możliwości dla przedsiębiorców, na przykład poprzez wprowadzenie przyspieszonych procedur wydawania zezwoleń na wprowadzenie towarów do obrotu czy też poprzez specjalne rozwiązania w zakresie zamówień publicznych.

Z upoważnienia, z wyrazami szacunku

Michał Jaros

Sekretarz Stanu

Minister Michał Jaros

/ kwalifikowany podpis elektroniczny /

w Ministerstwie Rozwoju i Technologii

Załączniki

1. Interpelacja Pana Wiesława Krajewskiego nr 17357 ws. pogarszającej się sytuacji polskiego przemysłu oraz rosnącej liczby zwolnień grupowych
2. Odpowiedź z up. Ministra Finansów i Gospodarki na interpelację nr 17357